

RBJC jauniešu sociālas funkcionēšanas anketu analīze

Datu apstrādes metodoloģija un izmantoti dati

Dati avots: UDV datubāze

Dati atlasīti par laika posmu no 01.01.2021 līdz 31.12.2021 (323 jaunieši)

No 323 jauniešiem atlasīja tos, kurus novērtēja trīs reizes (kopā 55 jaunieši).

Datu apstrādes metodoloģija:

Lai pielietotu kvantitatīvas datu apstrādes metodes, faktoru kategorijas tika konvertētas punktos: zema SF – 1 punkts, vidējā SF – 2 punkti un augsta SF – 3 punkti.

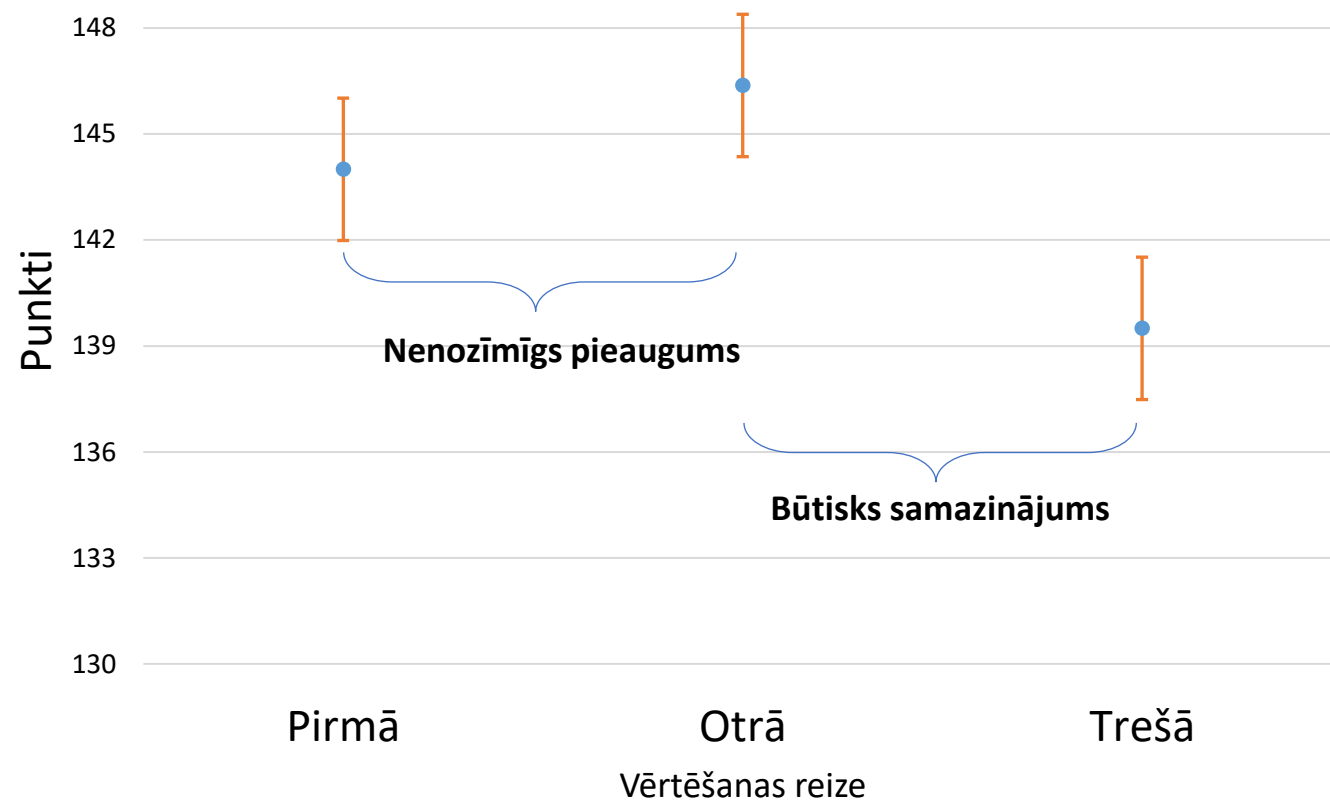
Grupu salīdzināšanai, asociācijas un cēloņsakarību izpētei pielietoja sekojošas statistiskas datu apstrādes metodes:

- Frekvenču analīze
- Kruskal - Wallis H tests
- Spīrmena korelācija
- Daudzfaktoru regresijas analīze

Pirmais datu skrīnings

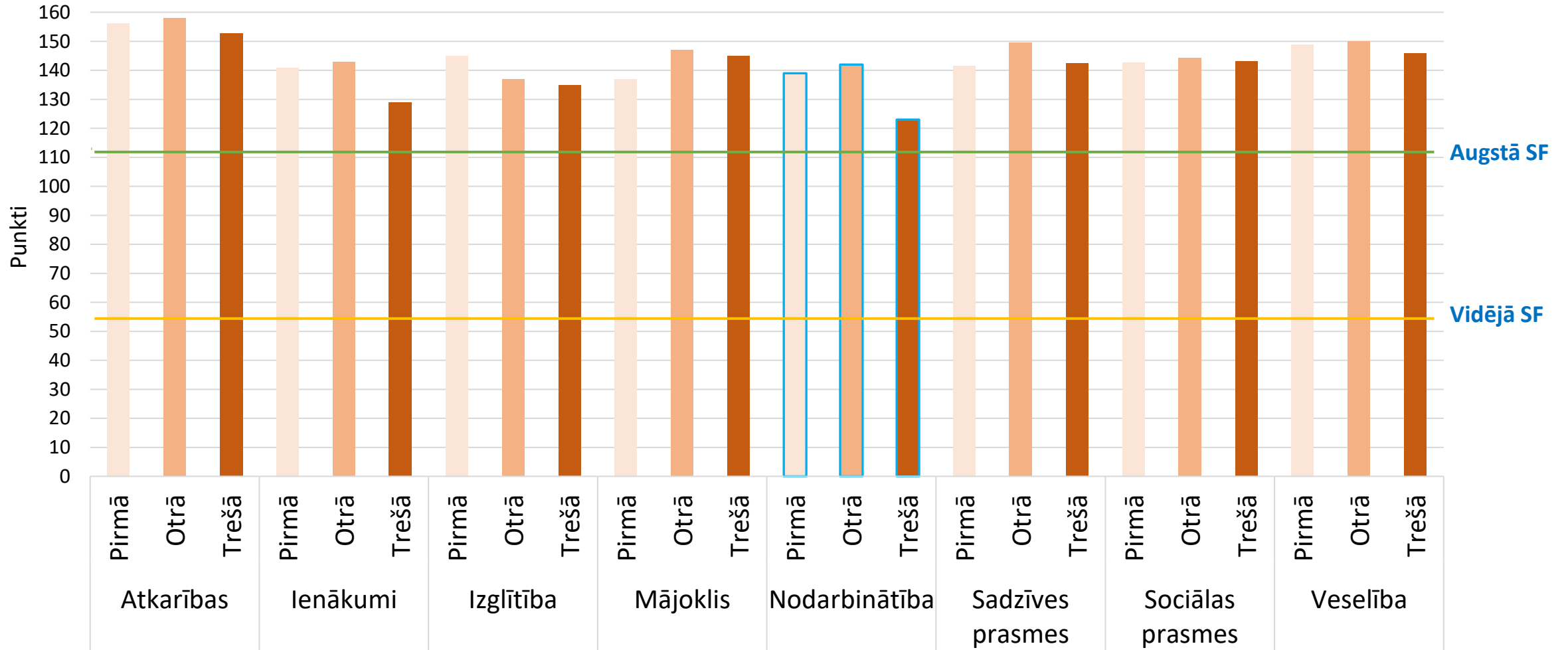
Kopēja jauniešu sociālas funkcionēšanas dinamika

- Vērojams statistiski nenozīmīgs SF pieaugums no pirmās līdz otrai izvērtēšanai un tad būtisks SF samazinājums trešās izvērtēšanas reizē.

Pirmais datu skrīnings

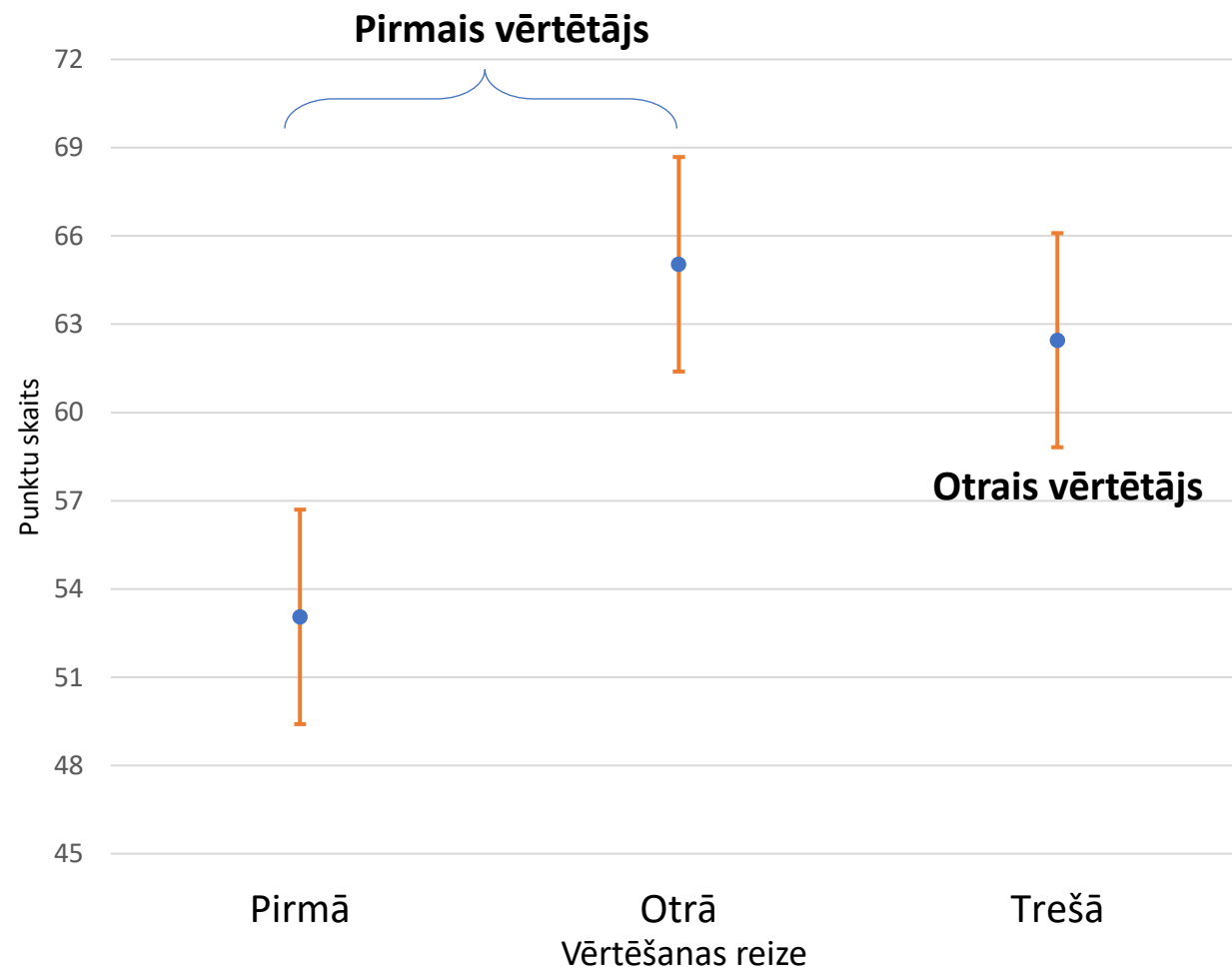
Sociālā funkcionēšana pa kategorijām

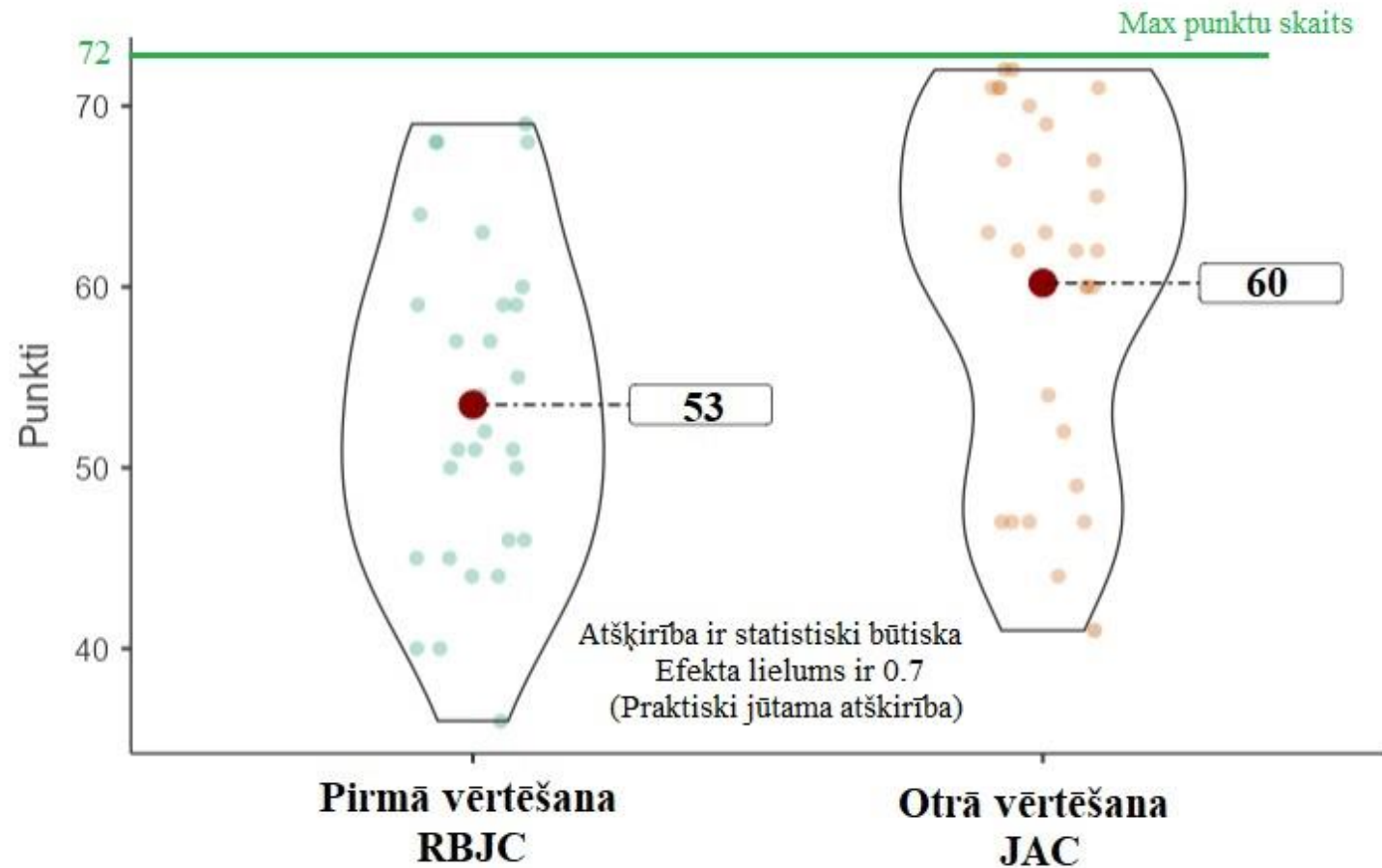
Viena vērtētāja ietekme?

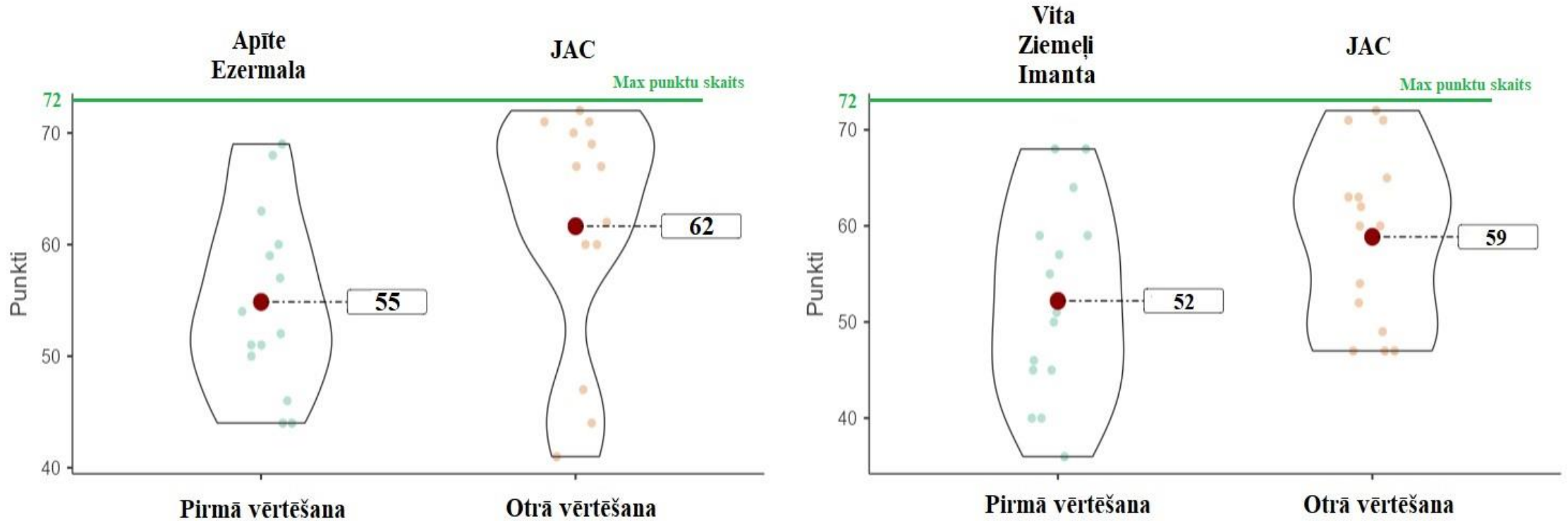
- Pārsvarā jauniešu SF novērtē dažādi sociālie darbinieki, īpaši, ja novērtējumu taista trīs vai vairāk reizes.
- Konstatēts, ka mainoties sociālajam darbiniekam jaunieša SF vērtējums arī mainās.

RBJC un JAC salīdzināšana

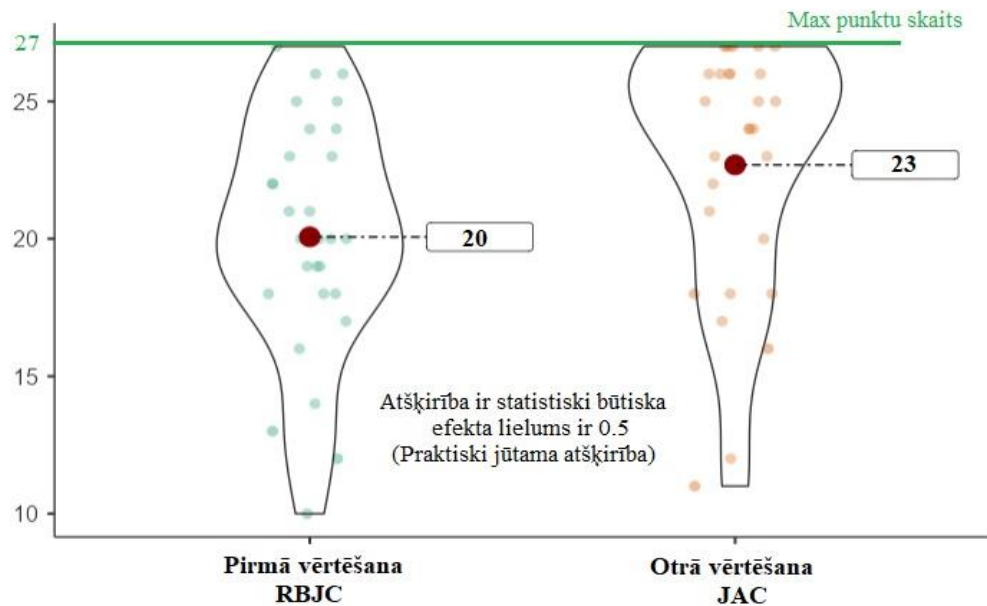
RBJC un JAC salīdzināšana pa grupām

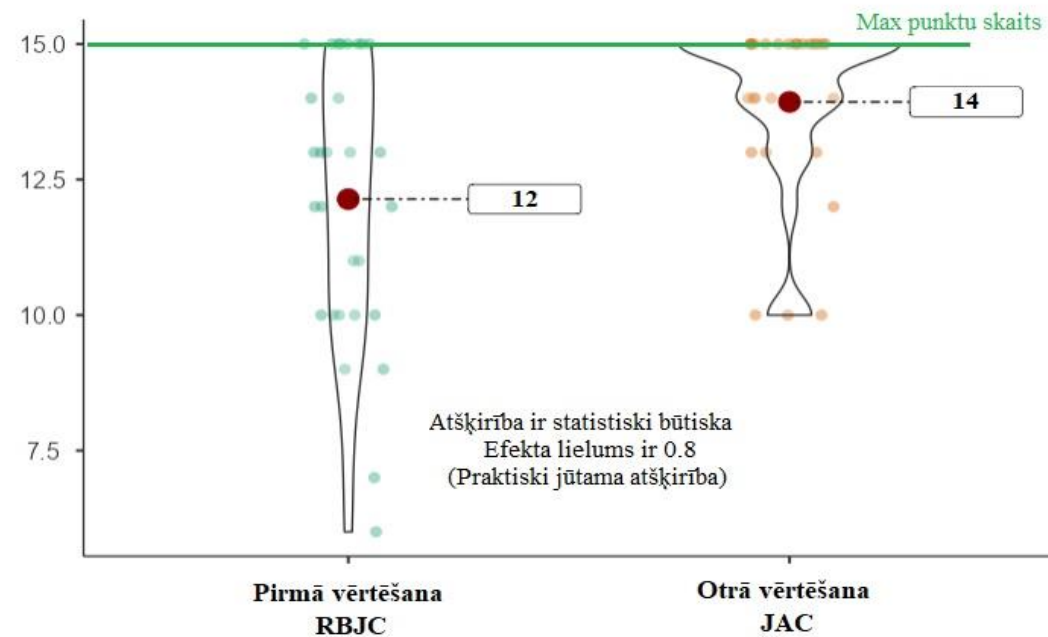
RBJC un JAC salīdzināšana pa kategorijām

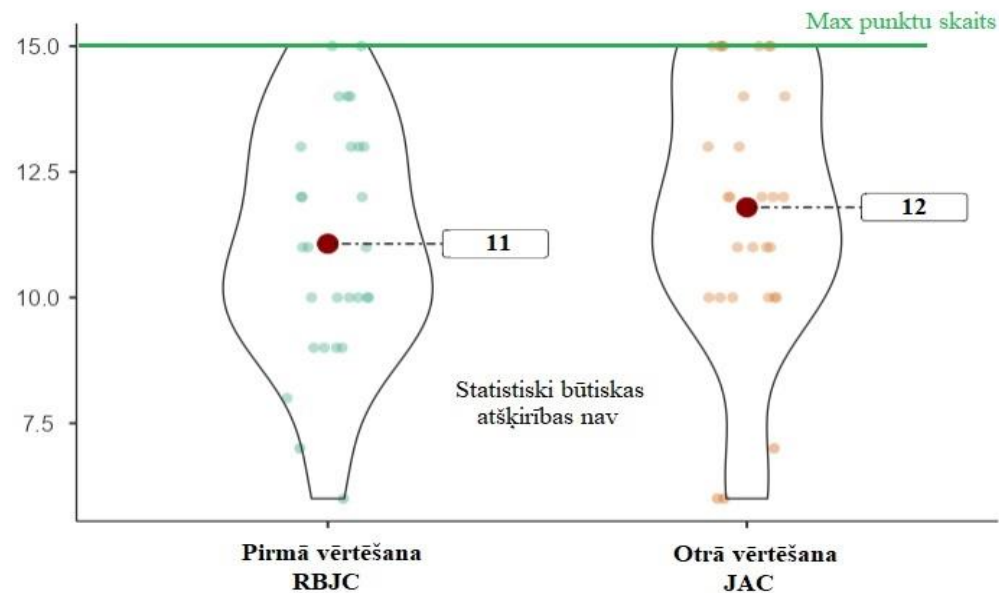
Sadzīves prasmes

Atkarības

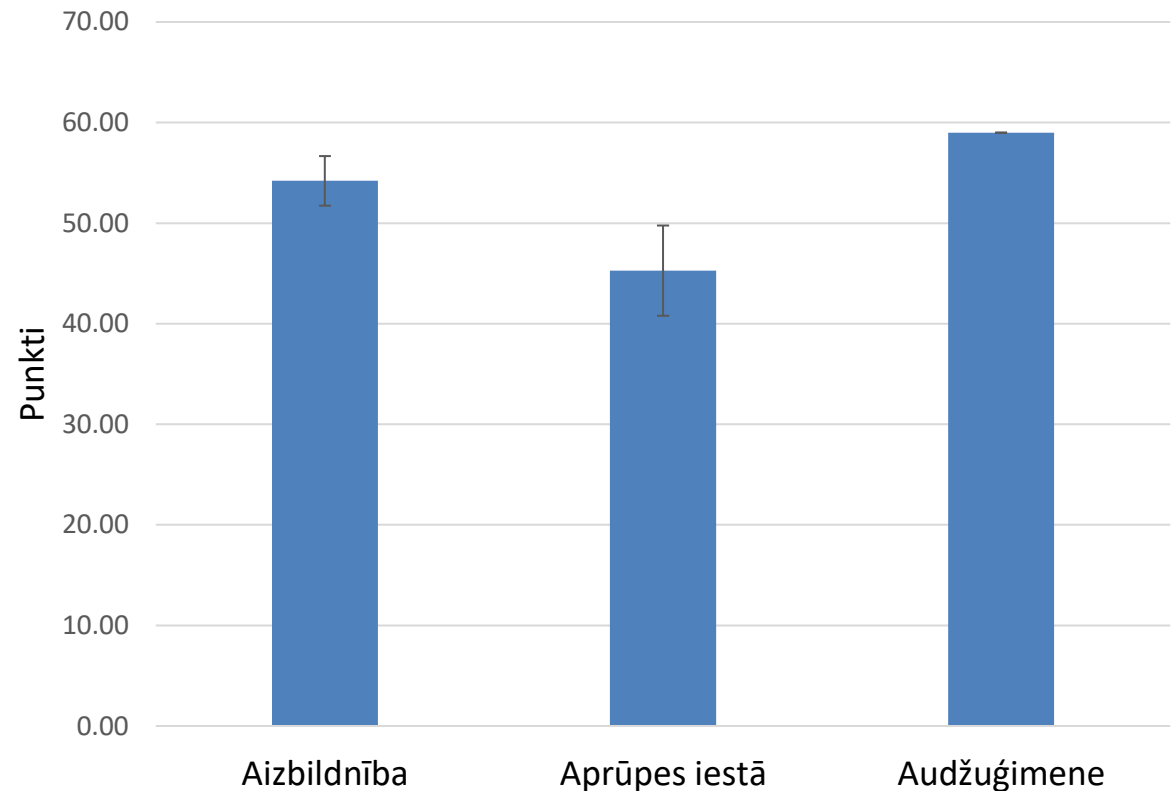
Sociālas prasmes

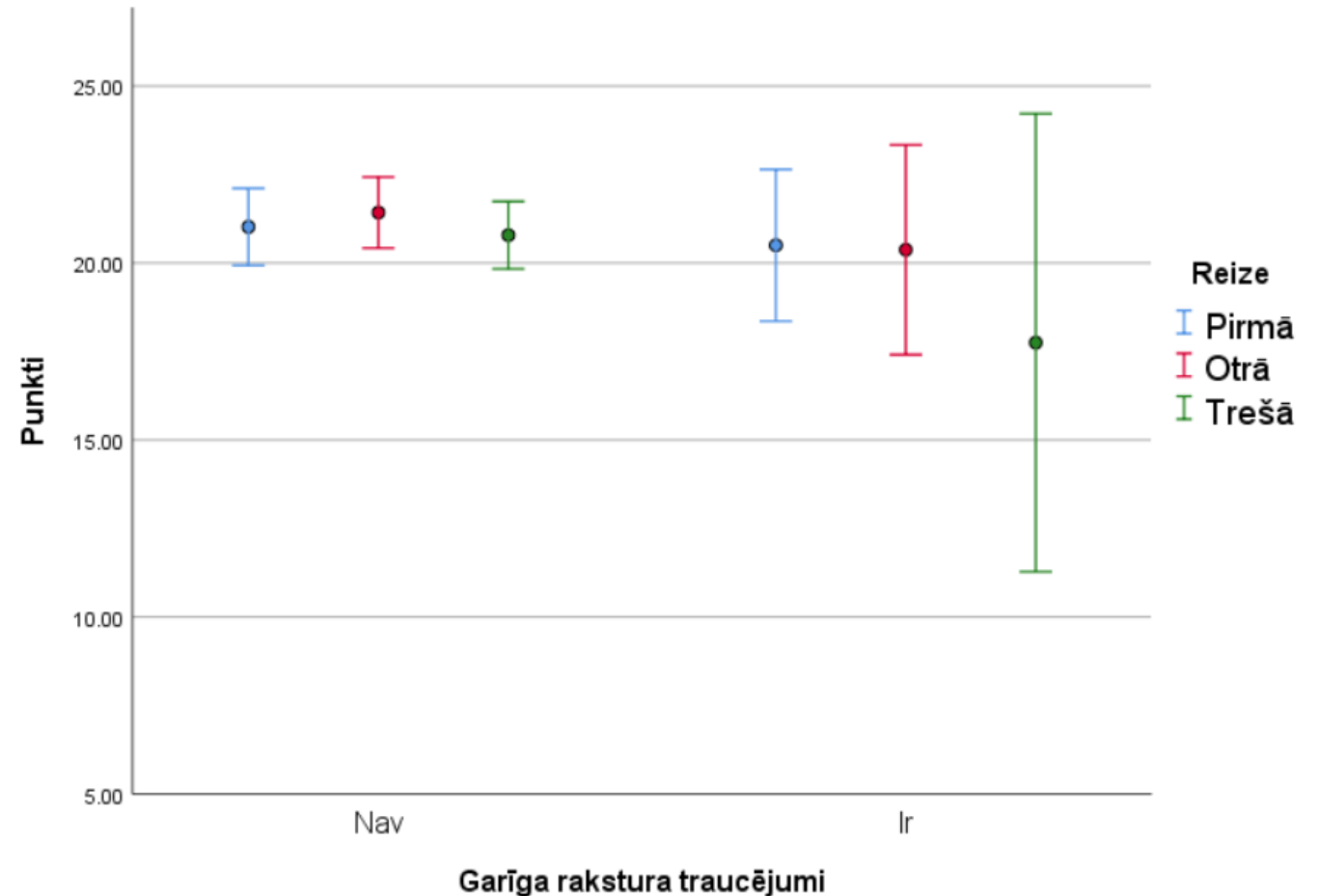
Aprūpes veida ietekme uz SF

- Jauniešiem ir statistiski nozīmīgi augstāka SF aizbildnībā un audžuģimenē, salīdzinājumā ar aprūpes iestādi.
- Atšķirība starp aizbildnības un audžuģimenes aprūpes veidu nav konstatēta.

GRT ietekme uz SF

- Pastāv statistiski nozīmīga atšķirība SF starp jauniešiem ar GRT un bez, kur jaunieši ar GRT SF ir zemāka nekā jauniešiem bez GRT.
- Datu izkliede ap vidējo liecina par to, ka jauniešus ar GRT novērtēt ir daudz «grūtāk» nekā bez GRT un šīs «grūtības» pieaug ar katru nākamo reizi.

Atkarības un izglītība ietekmē jauniešu SF

- Pastāv statistiski nozīmīga ļoti cieša asociācija starp jaunieša atkarībām un SF funkcionēšanu, kā arī starp izglītību un SF funkcionēšanu. Jo izteiktākas ir jaunieša atkarības, jo zemāka ir sociāla funkcionēšana. Jo zemāka SF izglītībā, jo zemāka ir kopēja sociāla funkcionēšana
- Regresijas modelis parādīja, ka jaunieša atkarības kopā ar izglītību izskaidro vismaz **53%** sociālas funkcionēšanas, kur lielāko lomu spēlē atkarības.
- Top 3 aizņēmi:
  1. Nikotīns
  2. Narkotikas
  3. Alkohols

Kādi faktori neietekmē SF

- Vecums
- Dzimums
- Vērtētāja amats
- Aprūpes iestādes nosaukums
- Sadarbojas vai nesadarbojas ar sociālo darbinieku

Nav vienāds mērinstrumenta pielietojums

- Izanalizējot vērtējumus un komentārus kopā, konstatēts, ka sociālie darbinieki dažādi saprot vērtējuma kategorijas. Pat viena jaunieša ietveros vērtējums var atšķirties, ja ir dažādi vērtētāji.
  - Kritērijā «bērni» var konstatēt gan zemu, gan vidējo, gan augsto novērtējumu, kad komentārā uzrakstīts, ka jauniešiem nav bērnu. *Varbūt tad nav jāvērtē šī kategorija?*
  - Kritērijā «izglītība» var konstatēt gan zemu, gan vidējo novērtējumu, kad komentārā uzrakstīts, ka ir pabeigta tikai pamatizglītība un mācības netiek turpinātas.
  - Kritērijā «nodarbinātība» nestrādājošam jauniešiem, kurš mācās skolā var konstatēt gan zemu, gan vidējo, gan augsto novērtējumu. Strādājošam jauniešiem (par kasieri veikalā) liek vidējo vērtējumu? Jauniešis, kurš mācās skolā ir augsta SF nodarbinātībā, bet tas pats jauniešis nākošgad mācās augstskolā jau ir zema SF nodarbinātībā.

Secinājumi

- Jauniešu kopēja sociāla funkcionēšana ir vērtējama kā augsta.
- Relatīvi zemāka sociālā funkcionēšana ir nodarbinātības kategorijā.
- Sociālas funkcionēšanas vērtējumu atsevišķām kategorijām būtiski ietekmē vērtētāji (viens vai daži).
- Jauniešiem aprūpes iestādē ir nozīmīgi zemāka sociāla funkcionēšana nekā jauniešiem aizbildnība un audžugimenē.
- Jauniešu ar GRT sociālas funkcionēšanas vērtējums kļūst mazāk uzticams kļūstot jaunietim vecākam.
- Pusi no sociālas funkcionēšanas vērtējuma var izskaidrot ar jaunieša atkarībām (nikotīns, narkotikas un alkohols) un izglītības līmeni.

Rekomendācijas

- Papildināt vērtēšanas kategoriju aprakstus, ņemot vērā ka, vairāki kritēriji ir saistīti savā starpā, piemēram, izglītība ar nodarbinātību, nodarbinātība ar ienākumiem, ienākumi ar finanšu plānošanu utt.
- Veikt ikgadējas neformālas sociālo darbinieku «kalibrācijas», kurās darbinieki ar ilggadīgo pieredzi apmāca jaunus un dalās ar savu pieredzi. Piemēram, izanalizē atsevišķus gadījumus vai modelē dzīves situācijas, kur var rasties šaubas par pareizo vērtējumu; piedāvā savu redzējumu un vienojas ar visiem kā jāvērtē konkrēts gadījums.
  - ✓ Sociālo darbinieku kalibrācijas laikā varēs papildināt vai precizēt vērtēšanas kategoriju aprakstus.